

Ta pravilnik je bil sprejet na skupščini ZZDTS dne 3.3.2012, na predlog strokovnega sveta ZZDTS, na podlagi 12. in 14. člena statuta Združenja zakonskih in družinskih terapevtov Slovenije (v nadaljevanju ZZDTS), sprejetega dne 20.2.2008 in spremenjen na redni skupščini ZZDTS dne 28.3.2015.

PRAVILNIK O PODELJEVANJU NAZIVOV ZAKONSKI IN DRUŽINSKI TERAPEVT, SUPERVIZOR, TERAPEVT ZA OSEBNO IZKUŠNJO IN UČITELJ

1. člen

S tem pravilnikom se določajo kriteriji, načini prijave, pritožbe in podeljevanje nazivov v zakonski in družinski terapevt, supervizor, terapevt za osebno izkušnjo in učitelj.

V tem pravilniku se naziv uporablja v nevtralni obliki in velja tako za ženske kot moške osebe.

Nazivi zakonski in družinski terapevt, supervizor, terapevt za osebno izkušnjo in učitelj se podeljujejo članom Združenja zakonskih in družinskih terapevtov Slovenije.

I. KRITERIJI ZA PODELITEV NAZIVOV

a) ZAKONSKI IN DRUŽINSKI TERAPEVT

2. člen

Naziv zakonski in družinski terapevt podeljuje ZZDTS kandidatom, ki izpolnjujejo vse v pravilniku predpisane kriterije:

1. Končan podiplomski študijski program druge stopnje humanistične ali družboslovne smeri po uvedbi bolonjskega sistema izobraževanja oziroma končana univerzitetna ali visokošolska¹ stopnja izobrazbe humanistične ali družboslovne smeri v obsegu najmanj 1800 ur pred uvedbo bolonjskega sistema izobraževanja².
2. Najmanj 750 ur študija teorije zakonske in družinske terapije (vključujoč psihopatologijo, raziskovanje, metodo zakonske in družinske terapije) v obliki predavanj in seminarjev³.
3. Najmanj 550 ur stažiranja (praktično terapevtsko usposabljanje v obliki direktnih kontaktov s klienti)⁴ v primerni ustanovi pod redno supervizijo; supervizija najmanj v obsegu 180 ur in sicer vsaj ena ura superrevizije na pet ur direktnih kontaktov s klienti; pri tem superviziranih najmanj 12 primerov v terapevtski obravnavi skozi ves čas terapevtskega procesa pri istem supervizorju.

¹ Visokošolska izobrazba je zadostna le v kombinaciji s specializacijo po predbolonjskem izobraževalnem sistemu, da se doseže 7. stopnjo izobrazbe

² V izjemnih primerih je možna tudi druga smer končane univerzitetne ali visokošolske stopnje izobrazbe oz. študijskega programa druge stopnje; v tem primeru se upošteva opravljanje diferencialnih izpitov kot dopolnitev izobrazbe.

³ Za izpolnjevanje tega pogoja se za obdobje pred bolonjsko prenovo priporoča opraviti celotno specializacijo/magisterij (vključno z zaključno nalogo) iz zakonske in družinske terapije.

⁴ Direktni kontakti s klienti so definirani kot terapija med terapevtom in klientom/klienti iz relacijske perspektive.

4. Najmanj 250 ur ustrezne osebne terapevtske izkušnje⁵.
5. Najmanj 3 leta delovnih izkušenj na področju zakonske in družinske terapije v primerni ustanovi.
6. Na ustreznih strokovnih srečanjih ali v ustreznih strokovnih revijah predstavljeni oziroma objavljeni vsaj trije prispevki, ki vključujejo prikaz ali evalvacijo terapevtskega dela⁶.
7. Članstvo v Združenju zakonskih in družinskih terapevtov Slovenije.
8. Predloži največ 3 mesece staro potrdilo o nekaznovanosti (pridobljeno iz kazenske evidence).

3. člen

Za izpolnjevanje navedenih kriterijev kandidat predloži naslednja dokazila:

1. Izpolnjen predpisani obrazec.
2. Potrdilo o končani univerzitetni ali visokošolski⁷ izobrazbe pred bolonjsko reformo oz. o končani prvi stopnji študija po bolonjski reformi.
3. Potrdilo o zaključeni specializaciji, magisteriju ali doktorskem študiju Zakonske in družinske terapije pred bolonjsko reformo oz. potrdilo o zaključenem programu Zakonske in družinske študije in program izpopolnjevanja Zakonska in družinska terapija (kdor nima opravljenega programa Zakonske in družinske študije, naj predloži seznam opravljenih predavanj, seminarjev z ustreznim številom ur)⁸
4. Potrdilo o 550 ur stažiranja in superviziji v obsegu 180 ur.
5. Potrdilo o ustrezni osebni terapevtski izkušnji (250 ur).
6. Potrdilo o najmanj 3 letih delovnih izkušenj na področju zakonske in družinske terapije.
7. Dokazilo o vsaj 3 prispevkih na ustreznih strokovnih srečanjih ali v ustreznih strokovnih revijah, ki vključujejo prikaz ali evalvacijo terapevtskega dela⁹. Za ustrezna strokovna srečanja se upošteva prispevke na konferencah, kongresih in podobnih strokovnih srečanjih, kjer se zbirajo zakonski in družinski terapevti ali strokovnjaki s podobno izobrazbo oz. terapevtskim poklicem, v katerem se obravnava nek konkreten strokoven terapevtski primer, vinjeta ali raziskava (evalvacija). Kandidat priloži dokumente, iz katerih je to razvidno.
8. Dokazilo o članstvu v Združenju zakonskih in družinskih terapevtov Slovenije.
9. Največ 3 mesece staro potrdilo o nekaznovanosti (pridobljeno iz kazenske evidence).

b) SUPERVIZOR

4. člen

Naziv supervizor podeljuje ZZDTS kandidatom, zakonskim in družinskim terapevtom, ki izpolnjujejo vse v pravilniku predpisane kriterije:

1. Pridobljen naziv zakonski in družinski terapevt.
2. Najmanj 5 let dela na področju zakonske in družinske terapije po pridobljenem nazivu zakonski in družinski terapevt¹⁰.
3. Opravljeno izobraževanje iz teorije in prakse supervizije v obsegu najmanj 80 ur¹¹.

⁵ Opis sprejemljivih oblik osebne terapevtske izkušnje je priložen.

⁶ V prehodnem obdobju do leta 2011 je zadosti en prispevek, ostala dva pa do leta 2013.

⁷ Visokošolska izobrazba je zadostna le v kombinaciji s specializacijo po predbolonjskem izobraževalnem sistemu, da se doseže 7. stopnjo izobrazbe.

⁸ Strokovni svet predpiše katere vsebine in v kakšnem obsegu mora kandidati dodatno obdelati.

⁹ V prehodnem obdobju do leta 2011 je zadosti en prispevek, ostala dva pa do leta 2013.

¹⁰ V prehodnem obdobju do leta 2013 (v nadaljevanju: v prehodnem obdobju) se zahteva »po pridobljenem nazivu zakonski in družinski terapevt« ne upošteva.

¹¹ V prehodnem obdobju je izobraževanje lahko izkazano z udeležbo na ustreznih strokovnih srečanjih, ki obravnavajo tematiko supervizije v terapiji ali z izkazanimi več kot 10 letnimi izkušnjami pri superviziranju kandidatov za zakonske in družinske terapevte.

4. Najmanj 1000 ur zakonske in družinske terapije (po pridobljenem nazivu zakonski in družinski terapevt)¹².
5. Najmanj 200 ur obravnavanega terapevtskega dela pod supervizijo, od tega superviziranih vsaj 20 primerov v terapevtski obravnavi skozi ves čas terapevtskega procesa.
6. Najmanj pet strokovnih ali znanstvenih prispevkov s področja terapevtskega dela.¹³
7. Priporočljiva je še dodatna osebna terapevtska izkušnja.
8. Priporočljiva je zmožnost integracije konceptov več pristopov terapevtskega dela.
9. Članstvo v Združenju zakonskih in družinskih terapevtov Slovenije.
10. Predloži največ 3 mesece staro potrdilo o nekaznovanosti (pridobljeno iz kazenske evidence).

5. člen

Za izpolnjevanje navedenih kriterijev kandidat predloži naslednja dokazila:

1. Listino o imenovanju v naziv zakonski in družinski terapevt.
2. Potrdilo o opravljenem o ustreznem izobraževanju iz teorije in prakse supervizije v obsegu najmanj 80 ur.
3. Potrdilo o najmanj 1000 ur zakonske in družinske terapije (po pridobljenem nazivu zakonski in družinski terapevt)¹⁴.
4. Potrdilo o najmanj 200 ur obravnavanega terapevtskega dela pod supervizijo, od tega superviziranih vsaj 20 primerov v terapevtski obravnavi skozi ves čas terapevtskega procesa.
5. Potrdilo o najmanj 5 letih delovnih izkušenj na področju zakonske in družinske terapije po pridobljen nazivu zakonski in družinski terapevt.
6. Dokazilo o vsaj petih strokovnih ali znanstvenih prispevkih s področja terapevtskega dela.
7. Dokazilo o članstvu v Združenju zakonskih in družinskih terapevtov Slovenije
8. Največ 3 mesece staro potrdilo o nekaznovanosti (pridobljeno iz kazenske evidence).

c) TERAPEVT ZA OSEBNO IZKUŠNJO

6. člen

Naziv terapevt za osebno izkušnjo podeljuje ZZDTS kandidatom, zakonskim in družinskim terapevtom, ki izpolnjujejo vse v pravilniku predpisane kriterije:

1. Najmanj 5 letno delovanje po pridobljenem nazivu zakonski in družinski terapevt.
2. Najmanj 300 ur ustrezne osebne terapevtske izkušnje¹⁵.
3. Stalno sodelovanje s strokovnimi prispevki na srečanjih zakonskih in družinskih terapevtov in v publikacijah, katerih vsebina zajema (tudi) zakonsko in družinsko terapijo.
4. Je priznan in cenjen med sodelavci in v širšem krogu terapevtov zakonske in družinske terapije ter brez utemeljenih pritožb s strani klientov.
5. Članstvo v Združenju zakonskih in družinskih terapevtov Slovenije.
6. Predloži največ 3 mesece staro potrdilo o nekaznovanosti (pridobljeno iz kazenske evidence).

7. člen

Za izpolnjevanje navedenih kriterijev kandidat predloži naslednja dokazila:

1. Potrdilo o najmanj 5 letnem delovanju po pridobljenem nazivu zakonski in družinski terapevt.
2. Potrdilo o najmanj 300 ur ustrezne osebne terapevtske izkušnje¹⁶.

¹² V prehodnem obdobju se zahteva »po pridobljenem nazivu zakonski in družinski terapevt« ne upošteva.

¹³ V prehodnem obdobju do leta 2011 so zadosti trije prispevki, ostala dva pa do leta 2013

¹⁴ V prehodnem obdobju se zahteva »po pridobljenem nazivu zakonski in družinski terapevt« ne upošteva.

¹⁵ Opis sprejemljivih oblik osebne terapevtske izkušnje je priložen.

¹⁶ Opis sprejemljivih oblik osebne terapevtske izkušnje je priložen.

3. Dokazila o stalnem sodelovanju s strokovnimi prispevki na srečanjih zakonskih in družinskih terapevtov in v publikacijah, katerih vsebina zajema (tudi) zakonsko in družinsko terapijo.
4. Dokazilo o članstvu v Združenju zakonskih in družinskih terapevtov Slovenije.
5. Največ 3 mesece staro potrdilo o nekaznovanosti (pridobljeno iz kazenske evidence).

d) UČITELJ

8. člen

Naziv učitelj podeljuje ZZDTS kandidatom, zakonskim in družinskim terapevtom, ki izpolnjujejo vse v pravilniku predpisane kriterije:

1. Strokovni svet predlaga kandidata za naziv učitelj.
2. Je priznan strokovnjak na področju, ki je pomembno za zakonsko in družinsko terapijo z nazivom doktorja znanosti in akademskim nazivom.
3. Upošteva kriterije izobraževanja in usposabljanja, ki jih določi Strokovni svet Združenja zakonskih in družinskih terapevtov Slovenije.
4. Najmanj 5 let dela na področju zakonske in družinske terapije po pridobljenem nazivu zakonski in družinski terapevt.
5. Objavil je najmanj 5 strokovnih ali znanstvenih člankov s področja terapevtskega dela.
6. Predloži največ 3 mesece staro potrdilo o nekaznovanosti (pridobljeno iz kazenske evidence).

e) ZAKONSKI IN DRUŽINSKI TERAPEVT – STAŽIST

9. člen

Naziv stažist podeljuje ZZDTS kandidatom, ki izpolnjujejo naslednje kriterije:

1. Članstvo v Združenju zakonskih in družinskih terapevtov Slovenije.
2. Izpolnjevanje kriterijev za staž po Pravilniku za stažiranje.
3. Eno od naslednjega:
  - a) sprejetje v stažiranje na centru, ki je na seznamu centrov za stažiranje pri ZZDTS ali
  - b) začetek sprejemanja klientov in urejenost pogojev dela (prostor, dokumentacija, supervizija...), če jim je bil določen mentor v smislu 15. člena Pravilnika o podeljevanju nazivov.

Kriterije pregleda center iz 3. a. točke oz. mentor iz 3.b. točke ter o izpolnjevanju obvesti ZZDTS. S potrditvijo prejema obvestila s strani ZZDTS in vpisom v seznam terapevtov stažistov pri ZZDTS kandidat prejme naziv zakonski in družinski terapevt – stažist. Naziv se podeljuje za dobo 5 let ali do pridobitve naziva zakonski in družinski terapevt in se lahko ob izpolnjevanju kriterijev podaljša.

II. STAŽIRANJE

10. člen

Stažiranje je praktično terapevtsko usposabljanje v obliki direktnih kontaktov s klienti v primerni ustanovi pod redno supervizijo. Direktni kontakti s klienti so definirani kot terapija med terapevtom in klientom ali klienti iz relacijske perspektive.

11. člen

Ustanove, v katerih poteka stažiranje, morajo izpolnjevati naslednje kriterije:

1. Ustanova izvaja terapevtsko delo po relacijsko družinskem modelu terapije.
2. Ustanovo vodi zakonski in družinski terapevt, ki mu je ZZDTS podelilo naziv zakonski in družinski terapevt.
3. Ustanova zagotavlja redno individualno in skupinsko supervizijo s strani supervizorja, ki mu je ZZDTS podelilo naziv supervizor.
4. Ustanova deluje v primernih prostorih in uživa ugled med ljudmi.
5. Stažistom mora zagotoviti dostop do primernih klientov.
6. Dopustiti mora redni nadzor Strokovnega sveta ZZDTS nad potekom stažiranja ob spoštovanju zakonodaje in poslovnih skrivnosti.
7. Strokovni svet ZZDTS na podlagi navedenih kriterijev sestavi seznam primernih ustanov za stažiranje.

12. člen

Za vsako osebo (stažist), ki izpolnjuje pogoje za stažiranje, se vodi zapis stažiranja. Obliko Zapis določi Strokovni svet ZZDTS. Ustanova, ki nudi stažiranje, vsako leto sporoči Strokovnemu svetu ZZDTS, kdo je pri njih začel stažiranje in hkrati pri Strokovnem svetu ZZDTS preveri, če ta oseba že izpolnjuje kriterij za začetek stažiranja. Kriterij za začetek stažiranja je opravljena osebna terapevtska izkušnja iz 4. točke 2. člena in izobraževanje za zakonskega in družinskega terapevta.

13. člen

Staž obsega 550 ur. Od tega mora vsaj prvih 250 ur opraviti v ustanovi iz 10. člena tega pravilnika. V to kvoto ur ni všteta supervizija. Ves čas stažiranja mora biti vključen v redno tedensko skupinsko in individualno supervizijo. Priporočljivo je, da stažist opravi vseh 550 ur stažiranja v ustanovi iz 10. člena tega pravilnika.

14. člen

V primeru, da ostalih 300 ur stažist opravlja izven ustanove iz 10. člena tega pravilnika, mora opraviti te ure pod redno supervizijo in mentorstvom, kar pomeni, da je potrebno:

1. da ta ustanova izpolnjuje 1, 3, 4, 5 in 6. točko iz 10. člena tega pravilnika
2. imeti individualnega supervizorja
3. biti udeležen v skupinski superviziji
  - a) obiskovati supervizijo na drugem centru, kjer obstaja skupinska supervizija
  - b) oblikovanje posebne skupinske supervizije za tiste, ki delajo sami
4. imeti mentorja, ki ga določi Strokovni svet ZZDTS in ki (praviloma proti ustreznemu plačilu) podrobneje preveri izpolnjevanje kriterija glede ur praktičnega usposabljanja, primernost prostorov in morebitnih drugih kriterijev, ki jih določi Strokovni svet.

15. člen

V izrednih razmerah, ko primanjkuje mest za stažiranje v ustanovah iz 10. člena tega pravilnika, se lahko s soglasjem strokovnega sveta ZZDTS smatra za primerne ustanove za prvih 250 ur stažiranja tudi ustanove, ki ne izpolnjujejo 2. in 7. točke iz 10. člena tega pravilnika, če si pridobijo za ves čas takega stažiranja ustreznega mentorja v skladu s tem pravilnikom.

16. člen

MENTORSTVO

Naloge mentorja so sledeče:

1. pregled primernosti terapevtskega prostora,
2. spremljanje načina dela na centru (časovna struktura terapij),
3. pregled urejenosti dokumentacije,
4. pregled skladnosti delovanja stažista po etičnem kodeksu in zakonskih določilih,
5. kontaktiranje supervizorja in preverjanje ali supervizija poteka na primeren način,
6. pregled primernosti zapiskov terapij in supervizij,
7. pregled skladnosti izvajanja osnov terapevtskega dela z relacijskim družinskim modelom.

17. člen

Mentor je pri svojem delu zavezan k molčečnosti oz. varovanju osebnih podatkov enako kot supervizor oz. zakonski in družinski terapevt. Mentor mora voditi predpisano mesečno dokumentacijo o opravljanem mentorskem delu, skupaj z dokumentacijo in mnenjem o ustreznosti, ki je natančneje opredeljena v pogodbi o mentorstvu. Podrobnejša navodila dobijo mentorji na Strokovnem svetu ZZDTS.

Mentor, ki ga določi Strokovni svet in ga lahko predlaga ustanova ali član ZZDTS, je lahko vsak član ZZDTS s podeljenim nazivom zakonski in družinski terapevt, ki se s tem strinja. Strokovni svet vodi seznam možnih mentorjev.

Poročila o mentorstvu pregleda Strokovni svet ZZDTS. Na osnovi poročil mentorskega dela lahko Strokovni svet ZZDTS ob dvomu v ustreznost mentorskega dela zavrne ustreznost mentorstva. Na osnovi pripomb glede mentorjevega dela, ki so po presoji Strokovnega sveta ZZDTS utemeljene, lahko Strokovni svet ZZDTS na svojo pobudo, ali pobudo stažista, mentorja zamenja. O natančnejši opredelitvi dolžine mentorstva v posameznem primeru ter morebitnih drugih nejasnostih oz. podrobnostih presoja Strokovni svet na podlagi notranjih kriterijev.

Finančni del mentorske pogodbe ureja pravilnik o plačilu za mentorstvo.

III. POSTOPEK ZA PRIDOBITEV NAZIVOV V ZAKONSKI IN DRUŽINSKI TERAPEVT, SUPERVIZOR, TERAPEVT ZA OSEBNO IZKUŠNJO IN UČITELJ

18. člen

Kandidat, ki želi pridobiti katerega od nazivov Združenja zakonskih in družinskih terapevtov Slovenije, mora izpolnjevati kriterije, določene s tem pravilnikom.

Kandidat odda vlogo za pridobitev naziva ZZDTS Komisiji za nazive (ki jo imenuje Strokovni svet ZZDTS) na predpisanem obrazcu, skupaj z zahtevanimi prilogami, s priporočeno pošiljko in povratnico na sedež ZZDTS do 1.9. v tekočem letu. Kandidatom, ki izpolnjujejo vse kriterije in je vloga pozitivno rešena, se podeli naziv na naslednjem letnem kongresu ZZDTS. V primeru nepopolne ali neustrezne vloge kandidata za izvolitev v nazive ZZDT komisija, v roku 90 dni od prejema, kandidatu v pisni obliki ali prek elektronske pošte poda odgovor in sicer:

- a. v primeru nepopolne vloge kandidata pozove k dopolnitvi vloge, s predlogi in seznamom dopolnitev;
- b. v primeru neustrezne vloge kandidatu vlogo, skupaj z obrazložitvijo in predlogi za izpolnitev pogojev za pridobitev naziva ZZDT, vrne.

Kandidat, ki meni, da mu je bila vloga za naziv neupravičeno zavrnjena se lahko v roku 15 dni od prejema odločitve komisije, s priporočeno pošiljko in povratnico, pritoži na Strokovni svet ZZDTS. V pritožbi mora podati utemeljen razlog zaradi katerega predvideva, da je odločitev komisije neustrezna. Strokovni svet ZZDTS o pritožbi ,odloči v roku 45 dni in svojo odločitev posreduje kandidatu v pisni obliki ali prek elektronske pošte. Odločitev Strokovnega sveta je dokončna.

Revizijo odločitve Strokovnega sveta opravi, na zahtevo kandidata, skupščina ZZDTS. V tem primeru kandidat zahtevo za revizijo skupaj z utemeljitvami, v pisni obliki, s priporočeno pošiljko, najkasneje 15 dni pred razpisano skupščino pošlje na sedež ZZDTS. ZZDTS mora pravočasno prispele zahteve za revizijo, uvrstiti na dnevni red skupščine ter po razpravi, v kateri je kandidatu omogočeno predstaviti lastne argumente, o njih odločiti.

Če Komisija za nazive pri svojem delu naleti na dvom glede kriterijev, za mnenje zaprosi Strokovni svet ZZDTS.

IV.   PODALJŠANJE IMENOVANJ

19. člen

Vsakih sedem let mora posameznik, glede na Pravilnik za podaljšanje pridobljenega naziva vložiti prošnjo za podaljšanje. Vlogo je potrebno poslati na Komisijo za nazive pred iztekom 7 letnega obdobja od prejema ali podaljšanja naziva in ne prej kot eno leto pred iztekom.

V kolikor posameznik sam ne poskrbi, da pravočasno pošlje vloge za podaljšanje, se mu naziv, do odobritve Komisije za nazive, na osnovi zahtevanih potrdil za podaljšanje naziva, začasno odvzame.

Podaljševanje imenovanj podrobneje ureja Pravilnik za podaljševanje pridobljenega naziva.

V.   SPREMEMBE PRAVILNIKA

20. člen

Spremembo tega pravilnika v celoti ali njegovih posameznih členov lahko sproži strokovni svet skladno s 14. členom, 3. odstavkom statuta ZZDTS ali skupščina ZZDTS skladno s 12. členom, 4. ali 6. odstavkom statuta ZZDTS.